

voorkomt. Tegelijkertijd wordt aanbevolen niet te vaccineren als men een halfjaar of langer op een afdeling werkt waar besmettelijke patiënten met tuberculose worden verpleegd. Als men niet vaccineert, dan zou men 5 à 6 weken na contact met bovengenoemde patiënten een tuberculine-reactie moeten verrichten. Maar als dat contact nu min of meer permanent bestaat, moet men dan elke 2 maanden een dergelijke reactie doen? Wat zijn de gevolgen daarvan voor het ontstaan van een positieve reactie op de lange duur? Men gaat daarbij geheel voorbij aan de psychologische druk die uitgaat van een werksituatie, waarbij men weet geen enkele bescherming te hebben tegen een nog altijd wat gevreesde ziekte.

Het feit dat de tuberculine-reactie na BCG-vaccinatie positief wordt, is geen argument om die vaccinatie daarom niet te verrichten. De reactie wordt na BCG-vaccinatie in de regel slechts zwak positief. Een eerste besmetting met virulente tuberkelbacillen geeft een veel sterkere reactie. Dit verschil is meetbaar bij goede techniek voor het verrichten van de tuberculine-reactie. Bovendien weegt het zwak positief worden van een tuberculine-reactie na BCG-vaccinatie minder zwaar, daar bij goede vaccinatietechniek de kans op het „aanslaan” van een infectie met virulente tuberkelbacillen, zo deze mochten binnendringen, door de vaccinatie is afgenomen met 80%. De kans op het krijgen van een klinisch manifeste longtuberculose is dan afgenomen tot ca. 7%. Zonder vaccinatie is die laatste kans aanzienlijk hoger dan 30%. In laatste instantie gaat het dus om het verschil tussen beide mogelijkheden tot het krijgen van een manifeste tuberculose. Of, zo u wilt, het verschil aan de waarde die u toekent aan 7% of 30%. Voor mij is dat verschil groot genoeg om BCG-vaccinatie toe te passen.

Voor andere longziekten, zoals het bronchuscarcinoom, zou een verbetering van de 5-jaarsoverleving van 7 naar 30% als een geweldige overwinning in de geneeskunde worden gezien. Waarom hier dan iets, wat zo gemakkelijk kan worden verkregen, niet toe te passen?

Groningen, juli 1984

J. KREUKNIET

Professor Kreukniet schrijft in zijn Commentaar op mijn artikel „Is er in de tuberculosebestrijding nog plaats voor BCG-vaccinatie?”,¹ dat ik het effect van BCG-vaccinatie heb ondermijnd.² Hij betoogt dat de meeste onderzoekers van mening zijn dat de bescherming door BCG-vaccinatie ongeveer 80% bedraagt. Het feit blijft echter bestaan dat van de negen gecontroleerde klinische onderzoeken (inclusief de Madras-trial in India) er drie een hoge beschermingsgraad boden (73-80%), drie een lage (6-29%) en drie geen.

Met betrekking tot het artikel van professor Kreukniet onder Ad 3: ik refereerde aan het verslag van het colloquium op 15 oktober 1982, dat was voorbereid door de Commissie voor Practische Tuberculosebestrijding van de KNCV (nr. 25 van de literatuurlijst). Collega Douma heeft hierop inmiddels namens die Commissie gereageerd.

LITERATUUR

¹ Styblo K. Is er in de tuberculosebestrijding nog plaats voor BCG-vaccinatie? Ned Tijdschr Geneeskd 1984; 128: 1098-101.

² Kreukniet J. BCG-vaccinatie. Ned Tijdschr Geneeskd 1984; 128: 1104-5.

's-Gravenhage, juni 1984

K. STYBLO

BERICHTEN

Binnenland

Wijziging telefoonnummers van het Tijdschrift. – Met ingang van 3 september is het redactiekantoor bereikbaar onder de nummers (020) 620150 en 624640.

Koninklijk Instituut voor de Tropen; nieuwe adressen. – De Laboratoria van de afdeling Tropische Hygiëne, thans gevestigd op Mauritskade 57, zullen per 1 september verhuisd zijn naar het volgende adres:

Instituten voor Wetenschappelijk Onderzoek

Koninklijk Instituut voor de Tropen

Meibergdreef 39

1105 AZ Amsterdam (Zuidoost).

In verband hiermee dienen aanvragen, die betrekking hebben op parasitologisch faeces-, bloed- en histopathologisch onderzoek, op serologisch onderzoek, op toxoplasmose en op bloed- en urineonderzoek op leptospirose aan dit nieuwe adres te worden gericht. De volgende telefoonnummers zijn voor consult beschikbaar:

- Parasitologische diagnostiek (020) 5665459
- Toxoplasmose serologie (020) 5665458
- Leptospirose diagnostiek (020) 5665431
- Laboratorium Tropische Geneeskunde (020) 5665461

VERGADERINGEN, CONGRESSEN, CURSUSSEN

PAOG-cursus „Buikklachten”. – Op 10 oktober a.s. te Maastricht en op 11 oktober te Weert worden een aantal

problemen op het gebied van buikklachten aan de orde gesteld in een cursus voor huisartsen.

Inlichtingen verstrekt het secretariaat Post Academisch Onderwijs, Medische Faculteit, Rijksuniversiteit Limburg, postbus 616, 6200 MD Maastricht; tel. 043-888289/268.

Amsterdamsche Neurologenvereniging 75 jaar. – Op 11 oktober a.s. te 16.00 uur viert de Amsterdamsche Neurologenvereniging haar bijzondere dag in de vergadering, die in collegezaal IV van het AMC zal worden gehouden. Sprekers zullen zijn: prof. P.L. Pearson, Instituut voor Anthropogenetica te Leiden, over erfelijkheidsonderzoek bij neurologische aandoeningen, met behulp van recombinant DNA-technieken, en dr. K.L. Leenders, MRC Unit, Hammersmith Hospital te Londen, over de betekenis van de positron emissie en nuclear magnetic resonance scanning in de neurologie.

De tweejaarlijkse aanmoedigingsprijs van de Amsterdamsche Neurologenvereniging is in 1984 toegekend aan C.C. Tijssen, neuroloog te Tilburg.

Het 7e Zeeuws Symposium „Controversen in de geneeskunde” zal op 27 oktober a.s. worden gehouden in Kloetinge. Het is bestemd voor huisartsen, specialisten, verpleeghuisartsen en apothekers.

Inlichtingen verstrekt de heer J.W. Harting, ziekenhuis-apotheker, Stichting Oosterscheldeziekenhuizen, Kloetingseweg 47, 4462 AW Goes; tel. 01100-15510, toestel 141.